

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 607/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ zastúpenej Advokátska kancelária LYSO & PARTNERS spol. s r.o., Nám. sv. Michala 30/27, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 12C/83/2020-471 z 11. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 12C/83/2020-471 z 11. septembra 2024. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, ako aj zaviazal okresný súd k náhrade jej trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobcovia v prvom až šiestom rade podali na okresnom súde žalobu o určenie vlastníckeho práva, ktorou sa domáhali určenia, že sťažovateľka ako žalovaná nemá vlastnícke právo k viacerým v žalobe bližšie špecifikovaným nehnuteľnostiam. Rozsudkom okresného súdu č. k. 12C/83/2020-297 z 20. decembra 2021 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) bola v preskúmanom konaní žaloba žalobcov zamietnutá a sťažovateľke bolo priznané právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Nitre po zistení, že odvolanie žalobcov nespĺňa všetky zákonné náležitosti, rozsudkom č. k. 7Co/58/2023-380 z 25. apríla 2024 potvrdil prvostupňový rozsudok a priznal sťažovateľke náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Sťažovateľka podaním zo 7. júna 2024 vyčíslila náhradu trov konania vo výške 4 134,14 eur, pričom na preukázanie hodnoty predmetu konania predložila okresnému súdu znalecký posudok č. 17/2024 zo 6. júna 2024 vyhotovený súdnym znalcom Ing. Pavlom Jánošikom z odboru poľnohospodárstva, odvetvia odhadu hodnoty poľnohospodárskej pôdy, rastlinnej produkcie (ďalej len „znalecký posudok“).

5. Okresný súd podľa § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozhodol uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 12C/83/2020-415 z 9. júla 2024 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“), ktorým sťažovateľke priznal náhradu trov konania vo výške 4 137,50 eur, pričom pri určení hodnoty jedného úkonu právnej služby vychádzal z § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) a ceny nehnuteľností v sume 31 955,75 eur stanovenej znaleckým posudkom predloženým sťažovateľkou v preskúvanom konaní.

6. Napadnutým uznesením okresný súd na základe sťažnosti žalobcov zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka tak, že sťažovateľke priznal náhradu trov konania v sume 924,92 eur, pričom pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta dospel okresný súd k záveru, že vyšší súdny úradník mal pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pretože hodnota predmetu konania (dotknutých nehnuteľností) nebola v čase začatia poskytovania právnych služieb v spise riadne preukázaná. Napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. septembra 2024 a vykonateľnosť 21. septembra 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie založené na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku v spojení s vyhláškou č. 655/2004 Z. z., pretože okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania neprihliadol na znalecký posudok predložený sťažovateľkou, ktorý predstavoval dôkaz o hodnote predmetu sporu, ale svoje rozhodnutie založil iba na ničím nepodložených tvrdeniach žalobcov. Okresný súd mal v tomto prípade aplikovať § 264 CSP a hodnotu sporu určiť odhadom, namiesto toho však bez odôvodnenia aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., vychádzajúc z toho, že hodnotu predmetu sporu nie je možné vyjadriť v peniazoch. V tejto súvislosti sťažovateľka dôvodila, že pri určovaní hodnoty sporu je znalec povinný postupovať podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v platnom znení, ktorá v nezmenenom znení platí od 1. septembra 2017, z čoho podľa nej vyplýva, že cena zistená znaleckým posudkom by bola určená v rovnakej výške aj v roku 2020. Napadnuté uznesenie vykazuje podľa sťažovateľky extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania a pochybenie v ňom má ústavnoprávnu intenzitu okrem iného aj preto, lebo sťažovateľke bola priznaná náhrada trov konania vo viac ako štyrikrát nižšej sume, než jej patrila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie vyššieho súdneho úradníka. Sťažovateľka argumentuje nezákonnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý sa pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne vysporiadal s aplikáciou a výkladom platných právnych noriem.

9. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

10. Sťažovateľka namieta, že v preskúvanom konaní okresný súd nesprávne interpretoval splnenie podmienok na použitie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo viedlo k nesprávnej aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) uvedenej vyhlášky v rozpore s jeho zmyslom a účelom, pričom záver o neaplikovateľnosti tohto ustanovenia založila na jeho nesprávnom výklade.

11. K argumentácii sťažovateľky predloženej v ústavnej sťažnosti okresný súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol, že podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sa za tarifnú hodnotu považuje výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby. Okresný súd ďalej poukázal na to, že hodnota predmetu sporu bola v preskúvanom konaní určená až v znaleckom posudku predloženom sťažovateľkou 6. júna 2024, t. j. po skončení konania vo veci samej. Právny zástupca sťažovateľky pritom prevzal jej právne zastúpenie už v roku 2020, tzn. v čase, keď hodnota predmetu sporu v preskúvanom konaní nebola určená. Na základe uvedených skutočností okresný súd dospel k právnenému záveru, že vyšší súdny úradník mal pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Nesprávnosť postupu vyššieho súdneho úradníka konštatoval okresný súd aj v súvislosti s priznaním náhrady za vypracovaný znalecký posudok. S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 207/2019 z 26. septembra 2019 okresný súd v tejto súvislosti uzavrel, že za trovy konania sa považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od jeho začatia (§ 156 CSP) do jeho skončenia, pričom znalecký posudok bol v preskúvanom konaní predložený až po skončení konania vo veci samej a zároveň išlo o neúčelne vynaložené trovy konania, keďže jeho závery nebolo možné použiť.

12. Tvrdeniu sťažovateľky, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je v zásade konaním, ktorého predmet možno peniazmi oceniť, možno prisvedčiť. Na druhej strane aj pri rozhodovaní o trovách konania je súd povinný prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu v záujme zachovania princípu spravodlivosti. V nadväznosti na uvedené možno poukázať na právne závery ústavného súdu vyslovené v náleze č. k. I. ÚS 544/2019-43 z 28. júla 2020, podľa ktorého ak má byť rozhodnutie o výške trov konania logickým a nesporne i spravodlivým ukončením celého súdneho konania, nemožno hodnotu predmetu sporu posudzovať formalisticky podľa toho, akú reálnu hodnotu má vec, o ktorú v konaní ide, ale v širších súvislostiach, na základe komplexného zhodnotenia okolností kauzy a následne i rozhodnutia v merite veci. Spravodlivosť totiž musí byť prítomná v každom procese, v ktorom sa interpretuje a aplikuje právo.

13. K samotnej aplikácii § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sa ústavný súd napokon vyjadril už aj vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 635/2015 zo 16. decembra 2015, v ktorom uviedol, že ak nebola hodnota predmetu sporu, a tým i hodnota právnej služby určená už pri začatí súdneho konania, resp. v dobe začatia poskytovania právnej služby, ako to má na mysli § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., je možné dospieť len k jedinému logickému záveru, a to že hodnotu predmetu poskytovanej právnej služby nie je možné vyjadriť v peniazoch, a preto bolo potrebné vypočítať odmenu podľa tarifnej sadzby § 11 ods. 1 uvedenej vyhlášky. Iný záver by mal za následok neakceptovateľnú neistotu klienta týkajúcu sa výšky odmeny advokáta za vykonané úkony právnej služby až do doby konečného rozhodnutia súdu.

14. Podľa ústavného súdu sú prijaté právne závery okresného súdu primeraným spôsobom odôvodnené a vychádzajú z konkrétnych skutkových okolností v tomto prípade odôvodňujúcich aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a nemožno ich považovať za arbitrárne či svojvoľné. Vo vzťahu k metodike výpočtu trov konania okresný súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky a takýto postup možno považovať za ústavne udržateľný. Skutočnosť, že okresný súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

15. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky dospel k záveru, že napadnuté uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie vyššieho súdneho úradníka, neznamenalo v okolnostiach posudzovanej veci porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, pretože nezistil žiadnu možnosť ich porušenia, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom

súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ako zjavne neopodstatnenú).

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu